

BESLUT

2019-03-04

Dnr: 18/02881 och
2900

SAKEN

Kulturnyheterna, SVT1 och SVT2, 2018-08-29, kl. 18.13 och 21.14 och 2018-08-30, kl. 18.13, inslag om vad partiledaren för Sverigedemokraterna sagt i en radiointervju; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslagen frias. De strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGEN

Kulturnyheterna den 29 augusti 2018, kl. 18.13

Programledaren påannonserade inslaget enligt följande.

Starka protester mot SD-ledarens utspel om att lägga ner sverigesradiokanalen P3.

Därefter sades följande.

(Programledare) – Sverigedemokraternas partiledare [namn], han skulle lägga ner P3 direkt om han varit chef för Sveriges Radio. Det beskedet gav han i en direktsänd intervju i *Morgonpasset* i P3 i morse. Och det här uttalandet har fått stark kritik under dagen, ett förakt för fria medier säger utrikesminister [namn], fullständigt oacceptabelt menar Moderaternas [namn] och Vänsterpartiets [namn] han refererar till medieutvecklingen i Ungern och Polen. Frågan är vad Sverigedemokraterna vill med public service.

Därefter visades ett webb-tvinslag från den aktuella intervjun i *Morgonpasset* i P3.

I inslaget sades bland annat följande.

(Programledare) – Vi brukar ju ge chansen till de partiledare som var här att ge någon kommentar på [...] satiriska sammanfattning om de vill. (Partiledare) – Ja, nämen jag sa ju det till er här tidigare att det är ungefär vad jag har förväntat mig av den här skitkanalen som jag just nu är med i. (Programledare) – Ja, du var riktigt hård. (Partiledare) – Jamän jag är... (Programledare) – Det blev superdålig stämning [namn]. (Partiledare) – Ja, det blev jättedålig stämning, jag tycker inte att det är mitt fel utan jag, jag ställer upp här för att jag vet att jag måste det men jag hade helst sluppit faktiskt för jag känner inte att P3 över huvud taget är liksom någon kanal för mig utan

det är...tyvärr... (Programledare) – Du hade velat lägga ner den? (Partiledare) – Ja, men hade jag varit chef på, här så hade jag lagt ner P3 för länge sen för jag tycker att det är vänsterliberal smörja rakt igenom, bara.

En politikreporter från Sveriges Television (SVT) kommenterade uttalandena från den aktuella radiointervjun och sa bland annat följande.

(Politikreporter) – Jag tror att han var spontant arg. Sverigedemokraterna har under lång tid ogillat public service i allmänhet och P3 i synnerhet och sett dem som motståndare. (Reporter) – Men är det att betrakta som ett vallöfte? (Politikreporter) – Det tror jag inte, det är ju inte en politiker som lägger ner på det sättet. Men det visar någonting om hur illa många i Sverigedemokraterna och [namn] i det här fallet tycker om P3.

Inslaget avslutades med att programledaren sa följande.

*Kulturnyheter*na har sökt [namn] under dagen för ett förtydligande men han har inte velat ställa upp på någon intervju.

*Kulturnyheter*na den 29 augusti 2018, kl. 21.14

Programledaren påannonserade inslaget enligt följande.

(Programledare) – Om Sverigedemokraternas [namn] hade varit chef för Sveriges Radio hade han för länge sedan lagt ner P3. Ja, det sa han i en direktsänd partiledarutfrågning i morse efter sedvanlig satirisk inledning på programmet, beskrev han P3 som en skitkanal. Reaktionen under dagen; kulturministern kallar det grovt påhopp, utrikesministern förakt mot fria medier och Moderaterna säger att hota med nedläggning är oacceptabelt.

Därefter visades ett inslag från den aktuella intervjun i *Morgonpasset i P3*. I inslaget hördes partiledaren säga följande.

Ja, men hade jag varit chef på, här så hade jag lagt ner P3 för länge sen för jag tycker att det är vänsterliberal smörja rakt igenom, ja.

En politikreporter från SVT kommenterade uttalandena från den aktuella radiointervjun. Hans kommentar var likalydande med den i inslaget den 29 augusti 2018, kl. 18.13. Inslaget avslutades med att programledaren sa följande.

I morgon så besöker [namn] *Morgonstudion* för att prata om public service.

*Kulturnyheter*na den 30 augusti 2018, kl. 18.13

Programledaren påannonserade inslaget och sa bland annat följande.

Oberoende medier ifrågasätts alltmer av politiker globalt. Senast igår här i Sverige när SD-ledaren [namn] i en intervju menade att radiokanalen P3 på Sveriges Radio borde lägga ner.

Därefter handlade inslaget om situationen för public service i vårt grannland Finland.

ANMÄLNINGARNA

Två anmälare anser att inslagen den 29 augusti 2018 endast skildrade en arg partiledare i en radiostudio. Vad som orsakade hans vrede framgick inte och inslagen blev därmed missvisande enligt anmälarna.

En anmälare anser att partiledaren i inslaget den 30 augusti 2018 inte uttalade sig om Sveriges Radios (SR) programverksamhet i egenskap av politiker och partiledare utan att han var tydlig med att säga att om han hade varit chef på SR skulle han lägga ner P3. Det är oerhört att misskreditera en person på detta sätt. Opartiskheten lyste med sin frånvaro. För den som inte hört inslaget i *Morgonpasset i P3* dagen innan finns det inte en chans att tro något annat än att det programledaren vid detta tillfälle sa var sanningen.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT anför i huvudsak följande.

Kulturnyheterna den 29 augusti 2018, kl. 18.13 och 21.14

Det uttalande som partiledaren gjorde i *Morgonpasset i P3*, efter att ha hört det satirinslag som inledde en utfrågning av honom inför valet, väckte stor uppmärksamhet bland andra partiföreträdare, som ansåg att en partiledare inte borde uttala sig på det sätt han gjorde om det publicistiska innehållet i public service. Det var därför naturligt för *Kulturnyheterna* att uppmärksamma den politiska debatt som uttalandet gav upphov till. Som framgått ovan sökte redaktionen partiledaren för att ge honom en möjlighet att förtydliga sig och på så sätt också ge ett svar på den kritik han hade fått under dagen och som redovisades i inslagen. Slutligen valde han att medverka dagen därpå i *Morgonstudion*. I avannonsen i *Kulturnyheterna* hänvisades på ett tydligt sätt till den intervjun. Det framgick också tydligt i båda inslagen att orsaken till hans ilska var att han reagerat på ett satirinslag. I kommentaren från SVT:s politikreporter framgick också att uttalandet inte var att betrakta som ett ”vallöfte” att lägga ner en kanal i public service, men att Sverigedemokraterna rent generellt ansåg att public service borde bli föremål för en total översyn innan man kunde diskutera en förändrad finansieringsform.

Kulturnyheterna den 30 augusti 2018, kl. 18.13

SVT har under föregående rubrik beskrivit *Kulturnyheternas* rapportering dagen innan om partiledarens uttalande i P3-programmet *Morgonpasset*. Där framgår det hur hans ord föll i radiostudion. I *Morgonstudion* samma dag som det aktuella inslaget sändes medverkade han själv och klargjorde sin inställning.

Mot bakgrund av att Sverigedemokraterna tidigare har krävt en total översyn av public service och att partiledaren fällde sitt uttalande om innehållet i P3 i samband med en partiledarutfrågning inför valet var det naturligt för

redaktionen att behandla uttalandet som ett politiskt utspel. Att en partiledare kallar en kanal i public service för en ”skitkanal” och ”vänsterliberal smörja” är i sig anmärkningsvärt.

Det kan diskuteras om inte hans uttalande kunde ha citerats på ett tydligare sätt, men SVT anser att formuleringen att partiledaren ”menade att P3 borde läggas ner” ändå inte är en så långtgående tolkning att formuleringen i sitt sammanhang kan anses strida mot saklighets- och opartiskhetskravet.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet).

Av betydelse för bedömningen är också bestämmelsen om att SVT ska stimulera till debatt, kommentera och belysa händelser och skeenden (8 § i sändningstillståndet). Dessa skyldigheter innebär enligt granskningsnämndens praxis att ett program eller inslag kan ha en kritisk infallsvinkel utan att strida mot kravet på opartiskhet. Med kommentarskyldigheten följer ett visst utrymme för värderande omdömen.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Enligt granskningsnämnden framgick det av inslagen den 29 augusti 2018 att partiledaren reagerade på ett satirinslag som hade sänts samma dag och som handlade om honom. Nämnden finner därför att vad anmälarna anfört inte medför att inslagen den 29 augusti 2018 strider mot kraven på opartiskhet och saklighet. Vad gäller inslaget den 30 augusti 2018 anser nämnden att det visserligen på ett tydligare sätt kunde ha framgått att det mer handlade om en personlig uppfattning hos partiledaren om att lägga ner P3 än om ett politiskt förslag. Denna otydlighet var dock i sammanhanget inte så allvarlig att inslaget strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Detta beslut har fattats av Malin Bonthron, Clas Barkman, Staffan Dopping, Malin Bergström och Bo-Erik Gyberg efter föredragning av Rasmus Gedda.

På granskningsnämndens vägnar

Malin Bonthron

Rasmus Gedda

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.